

Woning en schuur Landgoed 't Slöttelmös

Beeldkwaliteitsplan en Landschapsplan 09-11-2023

Project: Nieuwbouw landgoed 't Slöttelmös
Projectnummer: Weerseloseweg 352 Enschede
Opdrachtgever: 2102-04
Frederik en Roos Tattersall

Kaart van het landgoed in 1936. Bron: Topotijdreis

Inleiding

De familie Tattersall bezit een recreatiewoning op landgoed 't Slöttelmös, tussen de Weerseloseweg en de voormalige vliegbasis Twente. Het landgoed dateert uit omstreeks 1930 en is ontworpen in Engelse landschapsstijl.

Om het landgoed goed te kunnen blijven onderhouden dienen de eigenaren er te kunnen wonen met hun gezin. Het plan is om een woning te realiseren met voldoende ruimte voor een gezin, plus een schuur / werkplaats waar alle machines, werk- en voertuigen kunnen worden gestald en onderhouden. Op deze manier kan het landgoed in stand worden gehouden voor de volgende generaties.

Thans staat er een houten recreatiebungalow, die qua ruimte en comfort ontoereikend is om met een gezin in te verblijven. De bungalow is al een keer uitgebreid en er staan diverse opstallen ten behoeve van het beheer van het landgoed.

Om permanente bewoning mogelijk te maken is een bestemmingsplanprocedure in gang gezet. Daarbij wordt ingezet op:

- versterking en herstel van de landschappelijke waarden van het landgoed
- de ruimtelijke en architectonische kwaliteit van de nieuwbouw
- en de integratie van landschap en bebouwing, plus de interactie tussen beide

Volgens de welstandsnota valt het landgoed in de categorie 'vrije landelijke bebouwing' met basis beeldregie. Dit beeldkwaliteitsplan komt in de plaats van deze welstandscategorie, om voor deze locatie een passend welstandstoetsingskader te vormen.

De enige overgebleven foto van het jachthuis dat zich op het landgoed bevond. Elementen uit het jachthuis zouden terug kunnen keren in de nieuwbouw, of als inspiratie kunnen dienen

Rechts de huidige recreatiewoning, links de overige opstallen. Op dit moment is er geen sprake van een samenhangend erf met een sterke relatie met het omringende landschap

Links aan de rand van het bos de huidige recreatiewoning, rechts de vijver. De nieuwbouw zou het centrale punt kunnen zijn waar bos, vijver en open landschap elkaar ontmoeten

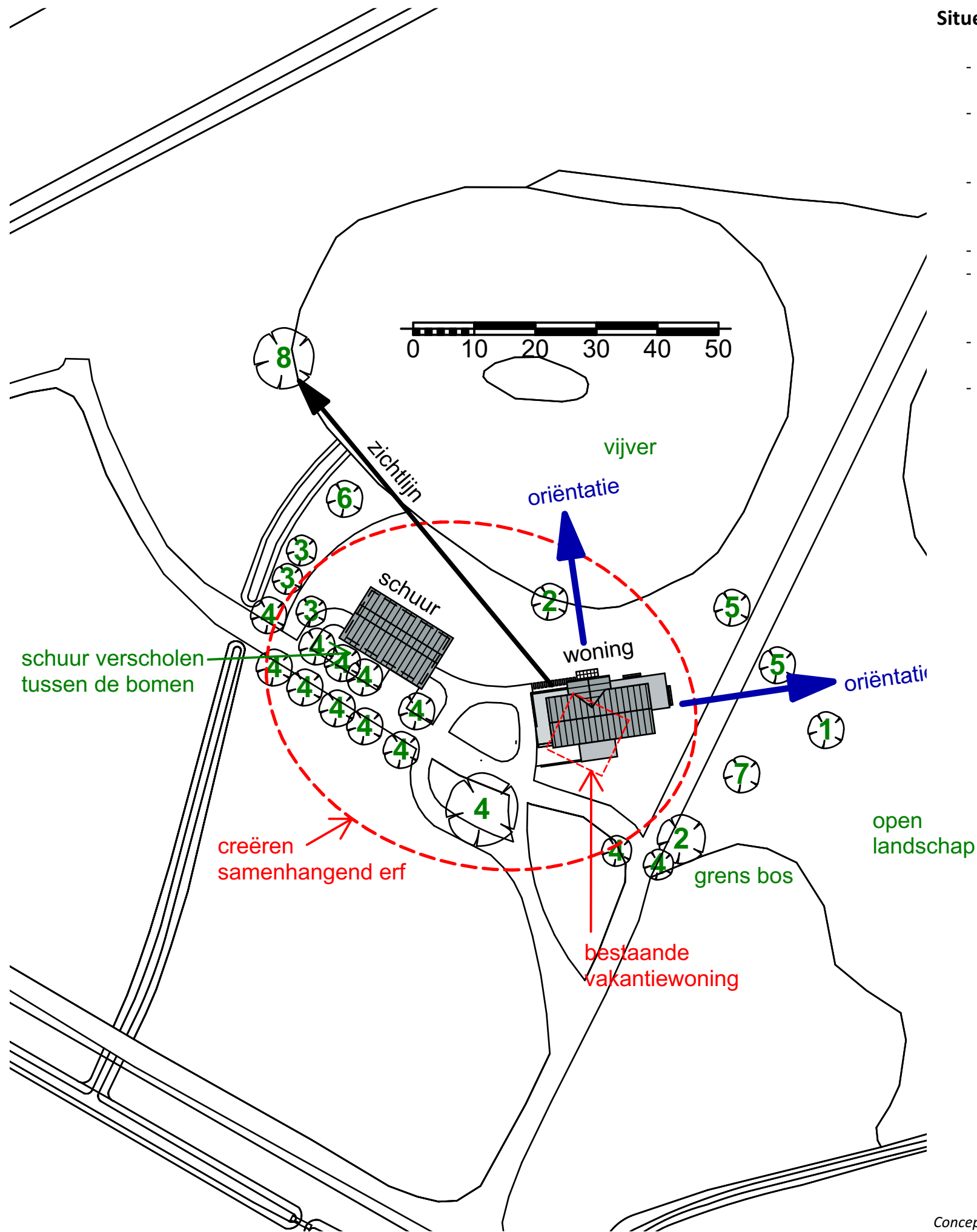
Project:

Projectnummer:

Opdrachtgever:

Nieuwbouw landgoed 't Slöttelmös
Weerseloseweg 352 Enschede
2102-04
Frederik en Roos Tattersall

Situering in het landschap

- De te realiseren bebouwing bestaat uit een woning en een schuur, die met elkaar een ensemble en een nieuw erf vormen.
- De woning en de schuur zijn gesitueerd tussen de vijver en de oprijlaan. De schuur ligt zowel evenwijdig aan de vijver als aan de oprijlaan. De woning maakt een knik ten opzichte van de oprijlaan, en draait mee met de vorm van de vijver.
- De nieuwe woning wordt gerealiseerd op de plek van de huidige recreatiewoning. Op deze plek komen de verschillende landschapstypen samen: de plek bevindt zich aan de rand van en op het snijvlak van het bos, de vijver en het weiland.
- De woning is door zijn gedraaide ligging georiënteerd op deze verschillende landschapstypen.
- Vanuit de woning zijn zichtlijnen naar bijzondere plekken in het landschap, zoals solitaire bomen, het eiland in de vijver, het open landschap en vice versa. Bijzondere te behouden bomen zijn hierbij in kaart gebracht.
- De ligging en verdraaiing van de woning maakt dat deze een dominante positie inneemt ten opzichte van de schuur.
- In het landschapsplan van N + L landschapsonwerpers wordt nader aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing en het herstel van oude landgoedelementen.

Schematische ligging bebouwing in het landschap

Concept ligging bebouwing in het landschap

Schematische weergave hoofdvorm

Vorm van de gebouwen

- Beide gebouwen hebben een eenvoudig, rechthoekig bouwvolume met een zadeldak
- De woning heeft een rechthoekig basement tot 10 cm cm boven het maaiveld. Daarboven bevinden zich twee rechthoekige volumes, in T vorm, haaks op elkaar, met erboven een zadeldak in twee richtingen, één in oost-west richting en één noord-zuid richting . Het bouwvolume en de kap in oost-west richting zijn daarbij dominant.
- De langste zijde van het bouwvolume van de schuur, voorzien van een geknikte langskap met twee verschillende hellingen, ligt evenwijdig aan de oprijlaan. Omdat de kopgevel haaks op de oprijlaan ligt, en het dak met de flauwste helling evenwijdig aan de oprijlaan, wordt de schuur als ondergeschikt ervaren.
- Het dak van de woning begint op 1 meter boven de eerste verdiepingvloer en de nok ligt hoger. Hierdoor is de woning dominant ten opzichte van dan de schuur.
- Het van de schuur dak begint op de eerste verdiepingvloer en de nok ligt lager dan die van de woning. De schuur wordt daarmee als bijgebouw benadrukt.

Eenvoudige hoofdvorm en geknikt zadeldak bij oude Twentse boerderij

Programma

- In de kelder van de woning bevinden zich functies die geen daglicht nodig hebben, zoals een berging, washok en techniekruimte. Hierdoor is boven maaiveld minder bouwvolume nodig.
- Op de begane grond en eerste verdieping onder de kap zijn de primaire woonfuncties gesitueerd. Deze zijn zodanig ingedeeld dat een optimale ligging van de functie ten opzichte van de relatie met het landschap is bewerkstelligd.
- De woonkamer ligt 35 cm lager dan de overige functies op de begane grond. Hier is de interactie met het landschap anders dan bijvoorbeeld in de keuken.
- De schuur herbergt een werkplaats ten behoeve van het onderhoud van het landgoed, opslag ten behoeve van het landgoed en een ruimte voor administratie en beheer.

Project:

Projectnummer:

Opdrachtgever:

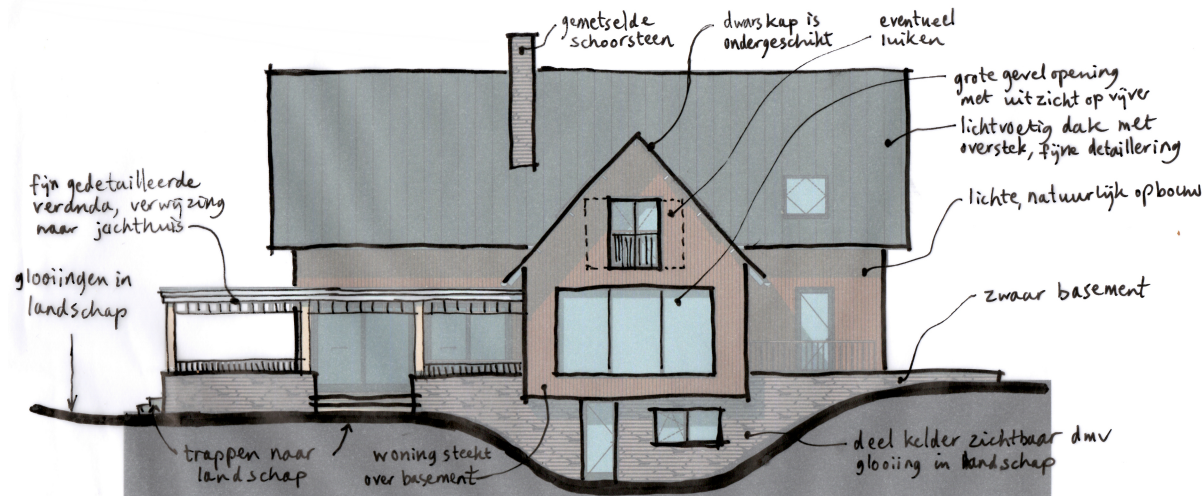
Nieuwbouw landgoed 't Slöttelmös
Weerseloseweg 352 Enschede
2102-04

Frederik en Roos Tattersall

Concept gevels en daken

- De woning is geplaatst op een robuust basement. Het landschap loopt hier door middel van natuurlijke en aangelegde glooiingen tegenaan. Hierbij is ook een deel van de kelder zichtbaar gemaakt, waar het maaiveld al hellend afloopt richting de vijver. Het basement wordt plaatselijk onderbroken door het landschap dat zich er een weg doorheen baant, of door de bovenbouw van de woning die er over uitkraagt.
- Oogt het basement zwaar, de gevels van de woning boven maaiveld ogen licht en natuurlijk.
- Er zijn grotere gevelopeningen in de drie kopgevels. In de voorgevel markeert een hap uit het volume de entree, de andere twee forse gevelopeningen zorgen voor interactie tussen buiten en binnen, daar waar zich tussen elementen in het landschap en de woning zichtlijnen bevinden.
- In de gevels en in het landschap wordt zichtbaar dat een deel van de woning, ter plaatse van de woonkamer en de veranda, onder de normale maaiveldhoogte ligt..
- De gevels worden beëindigd door een rank ogend hellend dak, met voldoende overstek om van het dak een beeldbepalend element te maken, dat zichtbaar beschutting biedt. Het dak is zuiver van vorm en wordt niet onderbroken door dakkapellen. De dwarskap is ondergeschikt.
- Aanbouwen aan de woning, zoals een carport en veranda, tasten het hoofdvolume niet aan en worden onderdeel van de architectuur.
- De woning oogt modern maar heeft zichtbare verwijzingen naar het verleden, toen er op het terrein een jachthuis stond. Elementen uit dit jachthuis keren terug in de architectuur, zoals de begrenzing van de veranda, met een trap naar het maaiveld en een balustrade lijkend op die van het jachthuis. Deze balustrades zijn ook terug te vinden in de franse balkons op de eerste etage.
- Een voorbeeld hiervan is ook het in metselen van de 'eerste steen legging' van de Fabriek Tattersall & Holdtsworth waar Frederik Tattersall een nazaat van is.
- Verwijzingen naar traditionele bouw zijn onder meer de toepassing van een gemetselde schoorsteen, robuuste zichtbare constructies, luiken, klossen onder het dakoverstek, een zinken mastgoot en zinken hemelwaterafvoeren.
- De woning en de schuur ogen als familie, met gemeenschappelijke kenmerken en verschillen. Zo heeft de schuur eveneens een rank ogend overstekend dak en is de gevelbekleding van een natuurlijk materiaal. Ook de verhouding van de ramen komen in beide gebouwen voor.
- De gevel van de schuur krijgt ritmiek door de zichtbare kolommen in het exterieur. Ook in de kopgevels is de robuuste constructie in het zicht gelaten. Samen met de dakvorm versterkt dit het utilitaire karakter.
- De langsgevel aan de vijver krijgt geen achterkant uitstraling; ook hier is in gevelopeningen voorzien. Kozijnen uit de recreatiewoning zullen hier worden hergebruikt.
- De schuur krijgt een sobere uitstraling; deze moet wegvallen in het landschap. Ter versterking daarvan zullen er in het landschapsplan bosschages worden opgenomen die de schuur enigszins aan het zicht onttrekken.

Concept gevels en dak woning

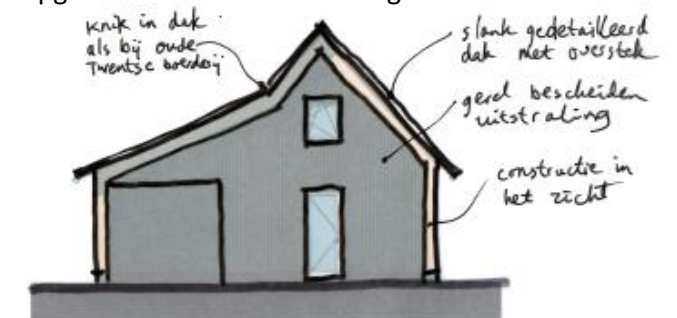

Links voorbeeld lichte, overstekende topgevel en gebruik van luiken; rechts voorbeeld met grote gevelopening

Links voorbeeld rank gedetailleerd dak; rechts voorbeeld zwaar basement met uitkragende, lichte opbouw

Voorbeeld integratie glooiend landschap en bebouwing

Concept gevels en dak schuur

archimees

Project:

Projectnummer:

Opdrachtgever:

Nieuwbouw landgoed 't Slöttelmös
Weerseloseweg 352 Enschede
2102-04
Frederik en Roos Tattersall

Voorbeeld van toepassing van naturel constructiehout in de gevel

Voorbeeld van combinatie van antraciet zink en donker hout

Voorbeelden van combinatie ruwe steen en warm hout

Kleuren en materialen

- Het basement van de woning bestaat uit ruw gemetseld, grof natuursteen in natuurlijke tinten tussen bruin en grijs. Deze uitstraling komt bovendaks terug in de schoorsteen. Dit type gemetselde muren zie je vaak terug in de Engelse landschapsstijl.
- De gevels van de woning bestaan uit houten verticale gevelplanken in een warme roodbruine kleur. Indien mogelijk komen de planken van gerooide bomen van het landgoed.
- De kozijnen, ramen en deuren steken niet teveel af bij het omringende landschap en worden antracietgrijs met een warme tint.
- De dubbele voordeur wordt van eikenhout “uit eigen bos”.
- Luiken en balustrades in het hoofdvolume worden van hout in dezelfde warme roodbruine kleur.
- Zichtbare primaire constructieonderdelen, zoals balken en kolommen, zijn van eikenhout afkomstig van het landgoed zelf; deze zijn ruw en natuurlijk afgewerkt.
- De balustrades en trappen buiten het hoofdvolume van de woning zijn eveneens van eikenhout en natuurlijk van kleur en uitstraling.
- Boeiboorden en onderkanten van platte daken zijn traditioneel gedetailleerd, met houten balken en gesegmenteerde boeien in lichtgrijs met een warme tint; eveneens als de kozijnen dienen deze niet teveel af te steken tegen het landschap.
- Platte daken worden voorzien van een sedumdak, om op die manier een stukje landschap terug te geven waar gebouwd wordt.
- Het hellende dak krijgt een bekleding met gepatineerd zinken, antraciete felsbanen. De kopse kant wordt slank gedetailleerd en krijgt een eveneens antraciete afwerking, terwijl de onderzijde en de klossen lichtgrijs met een warme tint worden.
- De mastgoten en hemelwaterafvoeren worden van naturel zink.
- De schuur krijgt een afwerking van zwarte gevelplanken, afgewisseld door een ritme van Douglas kolommen in een natuurlijke kleur, vergrijzend in de loop van de tijd.
- De schuur krijgt witte kozijnen, deels hergebruikt en afkomstig uit de recreatiewoning. Voor het overige worden dezelfde kleuren en materialen als bij de woning toegepast, om het familiale karakter te behouden en te benadrukken.

Links kleur voor boeiboorden en onderzijde daken, rechts kleur kozijnen en draaiende delen

Project:

Projectnummer:

Opdrachtgever:

Nieuwbouw landgoed 't Slöttelmös
Weerseloseweg 352 Enschede
2102-04
Frederik en Roos Tattersall

Totaalplan landgoed

- 1 Bestaand bos
- 2 Randen van sierheesters (rododendron, herfstpaardenkastanje, pronkklokje, meidoorn,ribes, enkianthus en brem). Deze randen zijn een verwijzing naar ontwerpen van Wattez in de Engelse landschapsstijl. Herkenbaar voor deze stijl zijn de aanplant van sierheesters langs de bosrand. Vaak langs wandelpaden of aan het einde van een zichtlijn.
- 3 Het water wordt een stuk verlengd. Dit wordt gedaan omdat het water vanuit de historie aaneengesloten was. Het verlengen van de vijver zorgt ervoor dat er visueel weer een verbinding ontstaat tussen de twee vijvers. Daarnaast is het water ook weer te beleven vanuit de villa.
- 4 De vijver heeft bol liggende grasoevers. Een herkenbaar aspect van de Engelse landschapsstijl.
- 5 Een zichtlijn vanuit het hoofdgebouw richting een bepaald reliëf is ook een aspect van de Engelse landschapsstijl. Deze werden vaak beplant met stinzenbeplanting (lelietje van dalen, salomonszegel, longkruid, boslelie, daslook en elfenbloem). Hierin blijft de solitaire boom behouden.
- 6 Het eilandje wordt behouden zoals deze oorspronkelijk ontworpen is. Een eilandje in het water met een groep rododendrons.
- 7 De zichtlijn vanuit de villa naar de oostkant van het plangebied gaat richting een eik. Hier wordt een kastanje aangeplant om de zwakke eik op termijn te vervangen zodat deze zichtlijn gewaarborgd blijft. Aan de achterkant wordt sierbeplanting aangeplant.
- 8 De belangrijke hoofdas in het gebied. Hier ligt de rollerbaan (een belangrijk historisch element, WOII) deze gaat over in een herkenbare beukenaan.
- 9 Gedenkbank ter ere van de 80e verjaardag van John Tattersall, ontworpen door architect Karel Muller (bekend van o.a. Tuindorp Hengelo en het Rijksmuseum Twenthe).
- 10 Vanuit de bank is er zicht op het eilandje in de vijver. Herkenbaar voor de Engelse landschapsstijl zijn de eilandjes in het midden van de vijver. Dit werd gedaan als einde van een zichtlijn. Hierop stonden vervolgens 1 of 2 solitaire bomen. In deze situatie wordt de opslag op het eilandje weggehaald en blijft de solitaire berk staan.
- 11 Reeds herstelde waterloop.
- 12 Vanaf de waterloop liep er een brug over de vijver heen. De brug wordt weer hersteld.
- 13 De oude beukenlaan die doorliep van het naastgelegen perceel tot op het huidige vliegveld. In de oorlog is dit gekapt door de Duitsers ten behoeve van de rolbanen en parkeervakken voor vliegtuigen. Wat nu nog resteert houden we in stand en ook zullen we hier de komende jaren de oude beuken vervangen voor nieuwe exemplaren.
- 14 Nieuw te realiseren villa.
- 15 Nieuw te realiseren schuur.
- 16 Herstel en onderhoud oude beukenlaan.
- 17 De moestuin wordt ingepast met respect voor de zichtlijnen.
- 18 Waterretentie bos (licht blauwe arcering)

Project:	Landgoed t' Slöttelmös	Getekend:	RV	Status:	VO
Naam:	Ontwerp	Datum:	09-11-23	Aantal pag.:	1
Adres:	Weerseloseweg 352	Gecontroleerd:	NH	Formaat:	A3
Woonplaats:	Lonneker	Schaal:	1:2000	Noord:	Tekening is noordgericht

Inrichtingsplan omgeving

Project:	Landgoed t' Slöttelmös	Getekend:	RV	Status:	VO
Naam:	Ontwerp	Datum:	09-11-23	Aantal pag.:	2
Adres:	Weerseloseweg 352	Gecontroleerd:	NH	Formaat:	A3
Woonplaats:	Lonneker	Schaal:	1:1000	Noord:	Tekening is noordgericht

Foto's en impressies over het landgoed "Het landgoed weer herstellen en de Engelse landschapstijl versterken"

Herstel bol liggende oevers langs de vijver

Bestaande heuvel met Linde

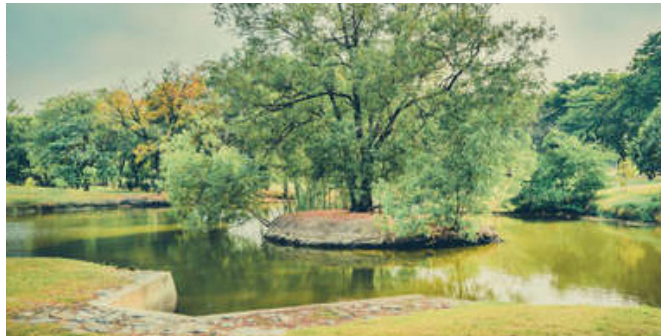
Een oude foto van het eilandje voor het huis met rhododendron

restanten van de oude brug zijn nog te zien.

Stinzenbeplanting op de heuvel aan het einde van zichtlijnen

Een impressie van het eilandje in de lange vijver. Een solitaire boom zonder onderbeplanting

Foto van de oude brug over de vijver.

Herstellen bomenlaan

Het landgoed rond de jaren 30. De twee vijvers waren met elkaar verbonden

Opbouw van sierranden langs de bosranden

Linksboven de perkamenten overhandigingsbrief bij de bank. Hiernaast een foto van de bank. Aan de onderzijde het ontwerp van de bank. Hierachter is de Taxus te zien

Project:	Landgoed t' Slöttelmös	Getekend:	RV	Status:	VO
naam:	Impressies en foto's	Datum:	09-11-23	Aantal pag.:	3
Adres:	Weerseloseweg 352	Gecontroleerd:	NH	Formaat:	A3
Woonplaats:	Lonneker	Schaal:	-	Noord:	Tekening is noordgericht

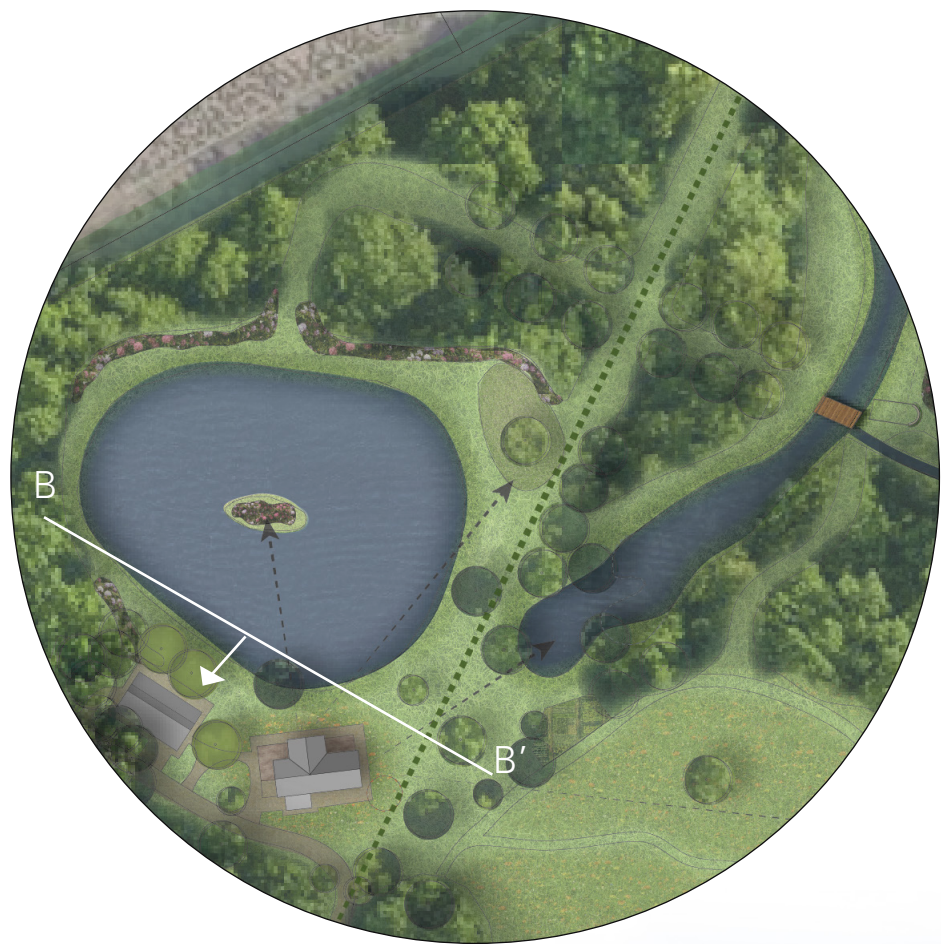
A

Zicht vanaf de villa

A'

Project:	Landgoed t' Slöttelmös	Getekend:	RV	Status:	VO
Naam:	Doorsnede A	Datum:	09-11-23	Aantal pag.:	4
Adres:	Weerseloseweg 352	Gecontroleerd:	NH	Formaat:	A3
Woonplaats:	Lonneker	Schaal:	1:400	Noord:	Tekening is noordgericht

B'

Zicht richting de villa

B

Project:	Landgoed t' Slöttelmös	Getekend:	RV	Status:	VO
Naam:	Doorsnede B	Datum:	09-11-23	Aantal pag.:	5
Adres:	Weerseloseweg 352	Gecontroleerd:	NH	Formaat:	A3
Woonplaats:	Lonneker	Schaal:	1:300	Noord:	Tekening is noordgericht